OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: VE Barn o Kvinna
Innehållsansvar: Annelie Dagobert, (annda107), Sjuksköterska onkologi
Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef
Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef
Giltig från: 2026-07-13
Giltig till: 2028-07-31

Cytostatika, gynekologi – förfarande vid extravasering

Revideringar i denna version

Förlängd giltighetstid.

Bakgrund, syfte och mål

Vid extravasering av cytostatika föreligger risk för vävnadsskada av olika grad. Man kan grovt indela preparaten i tre riskgrupper:

Hög risk	**Medelhög risk**	**Låg risk**
Doxorubicin Farmorubicin	Platinol (Cisplatin) Paraplatin (Karboplatin) Holoxan (Ifosfamid) Taxol (Paklitaxel) Taxotere (Docetaxel)	Gemzar (Gemcitabin) Methotrexate Sendoxan (Cyklofosfamid) Hycamtin (Topotecan)

Åtgärd vid extravasering

1. Avbryt omedelbart infusionen.

2. Låt nålen sitta kvar och försök aspireras så mycket som möjligt. Försök uppskatta hur stor mängd cytostatika som kan ha hamnat extravasalt.

3. Tillkalla ansvarig läkare.

4. Ta bort nålen och markera området med op-penna.

5a. Om ***antracyklin*** (doxyrubicin/Adriamycin, epirubicin/Farmorubicin) extravaserat ska Savene, *dexrazoxan*, ges inom 6 timmar. ***Kyl inte det extravaserade området!*** OBS! Savene ges ***inte*** vid Caelyx.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Användande av Savene efter extravasering av antracykliner
Efter extravasering av antracyklin (doxorubicin, epirubicin) rekommenderas antidoten Savene ***som är ett cytostatikum***. Savene finns på VNL.

Viktigt att den som måste använda preparatet meddelar detta snarast till Läkemedelsfunktionen så att nytt kan beställas.

Första dosen ska ges snarast, senast inom 6 timmar! Den andra dosen ska ges inom 24 timmar +/- 3 timmar, tredje dosen ska ges inom 48 timmar +/- 3 timmar. Om man ändå börjat kyla ska kylningen avbrytas minst 15 minuter innan Savene ges. Savenedosen beräknas på patientens kroppsyta. För detta krävs aktuell längd och vikt. Maxdosen är 2 000 mg/dos.

Savene administreras som infusion under 1–2 timmar i nysatt infart som ska placeras utanför området för extravasering, helst i andra armen om extravasering skett med perifer infart.

Dosen är:
Dag 1: 1 000 mg/m^2
Dag 2: 1 000 mg/m^2
Dag 3: 500 mg/m^2
För utförlig information om Savene, se FASS.
För anvisningar och observandum, var god se Kunskapsbanken, Cancercentrum Dexrazoxan (Savene).

5b. ***Taxol: kyla*** under en timme och lägg armen i högläge minst 4 timmar eller enligt läkarordination.

5c. Övriga preparat ur ***hög- och medelhög riskgrupp: Kyl*** ner området under minst ett dygn.

5d. ***Lågriskpreparat:*** Observation.

Vid högriskpreparat kan det vara aktuellt med plastikkirurgisk bedömning akut vid mer omfattande extravasion. Detta får bedömas av läkaren i varje enskilt fall.

6. ***Dokumentera*** i sjuksköterske- och läkarjournal:
   - Omständigheterna kring extravasionen.
   - Mängden extravaserad cytostatika.
   - Vidtagna åtgärder.
   - Skadeområdets utseende akut och senare.
   - Ring Bild & Media för fotodokumentation.

7, Skriv avvikelserapport!

Övrigt

Vid nämnvärda tecken på vävnadsskada ska patienten få en återbesökstid om ett par dagar. Man får då ta ställning till ytterligare åtgärder och eventuellt fortsatta kontroller.

Källa

Styrdokument SU Extravasering av cytostatika samt administration av Savene (Bariumdokument 22956).

Kunskapsbanken, Cancercentrum.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Annelie Dagobert, (annda107), Sjuksköterska onkologi

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-97

Version: 8.0

Giltig från: 2026-07-13

Giltig till: 2028-07-31